

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Evy Sakálovej v právnej veci žalobcov **1/ J. V.**, bývajúceho v P., **2/ M. V.**, bývajúcej v P., v dovolacom konaní obaja zastúpení JUDr. B. Š., advokátom, so sídlom v P., proti žalovanému **S.**, so sídlom v P., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. V. S., advokátkou so sídlom v P., **o určenie neplatnosti zhromaždenia spoločenstva a iné**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13 C 119/2005, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2007 sp. zn. 9 Co 68/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcov proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu **z a m i e t a .**

Vo zvyšku dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 27. novembra 2006 č.k. 13 C 119/2005-135 určil, že orgány S. (ďalej len S. a N. J.), porušili vlastnícke práva a práva členov tohto

spoločenstva, M. V. a J. V. zúčastňovať sa na správe domu, a to nedoručením písomných oznámení o konaní zhromaždení vlastníkov a právo nahliadať do dokladov týkajúcich sa správy domu alebo čerpania fondu, prevádzky, údržby a opráv. V prevyšujúcej časti t.j. v časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali určenia, že zhromaždenia S. a N. J. X. konané dňa 14.05.2005, 20.05.2005, 02.06.2005, 12.07.2005, 25.08.2005, 09.12.2005, 17.01.2006, ako aj všetky zhromaždenia uskutočnené od 22.04.2005 do právoplatnosti rozsudku v konaní vedenom pod číslom konania 13 C 119/05 sú neplatné, určenia, že právne úkony orgánov S. a N. J. X., uskutočnené po 22.04.2005 sú neplatné, určenia, že orgány S. a N. J. X. porušili práva predsedu S. a N. J. V. riadiť činnosť spoločnosti, konať v jeho mene a podávať návrhy na zmenu zapisovaných skutočností v registri spoločností na príslušnom krajskom úrade a v ktorej sa domáhali uložiť Krajskému úradu Prešov, odboru všeobecnej vnútornej správy a živnostenského podnikania povinnosť opraviť v registri, bytov a nebytových priestorov zapísané skutočnosti v časti predseda – štatutár spoločnosti a to obnovením pôvodného zápisu, návrh žalobcov zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia neboli pozvaní na schôdzu spoločnosti, ktorá sa konala 14.5.2005, hoci sú vlastníkami bytu v bytovom dome na J., a že žalobcov 1/ bolo odmietnuté nahliadnuť do dokladov týkajúcich sa správy domu a čerpania fondu prevádzky, údržby a opráv. Týmto konaním žalovaný porušil právo žalobcov zúčastňovať sa na správe domu, definované v § 14 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. Návrhu žalobcov v tejto časti preto vyhovel. Žalobu v časti o určenie neplatnosti zhromaždení spoločnosti zamietol s odôvodnením, že zhromaždenie spoločnosti nie je právnym úkonom, ktorý by bolo možné vyhlásiť za neplatný. K určeniu, že právne úkony orgánov S. a N. J., uskutočnené po 22.04.2005 sú neplatné uviedol, že neprítomnosť žalobcov na zhromaždení konanom 14.5.2005 nemala žiaden podstatný vplyv na prijaté rozhodnutia. Samotné nepozvanie vlastníka bytu (nebytového priestoru) na zhromaždenie vlastníkov nemá za následok neplatnosť rozhodnutia prijatého hlasovaním. Právne úkony prijaté orgánmi spoločnosti po 22.4.2005 nebolo preto možné považovať za neplatné. Keďže žalobca 1/ bol rozhodnutím spoločnosti platne odvolaný z funkcie predsedu, nemohli byť porušované jeho práva ako predsedu riadiť činnosť spoločnosti, konať v jeho mene a podávať návrhy na zmenu zapisovaných skutočností do registra spoločností na príslušný krajský úrad. Aj v tejto časti považoval preto žalobu za nedôvodnú. Rovnako, považoval za nedôvodný návrh žalobcov v časti, v ktorej žiadali uložiť povinnosť Krajskému úradu v Prešove. Uviedol, že Krajský úrad v Prešove nie je účastníkom konania, teda nie je možné ukladať mu žiadnu povinnosť. Navyše, súd nemôže svojím rozhodnutím zasahovať do nezávislej rozhodovacej kompetencie

krajského úradu. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 31. októbra 2007 sp. zn. 9 Co 68/2007 na odvolanie žalobcov aj žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti vo veci samej zmenil tak, že návrh v tejto časti zamietol. V jeho napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov konania. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že ak vlastníci bytov vytvorili spoločenstvo, nemôže platnosť a teda existenciu zhromaždenia ako orgánu spoločenstva s úspechom napadnúť žiaden z vlastníkov spoločenstva. Správne preto okresný súd žalobu o určenie neplatnosti zhromaždenia spoločenstva zamietol. Rovnako správne nevyhovel žalobe v tej časti, v ktorej žalobcovia žiadali o určenie neplatnosti právnych úkonov orgánov spoločenstva uskutočnených po 22.4.2005. Podľa názoru krajského súdu žalobcovia na požadovanom určení nepreukázali existenciu naliehavého právneho záujmu (týka sa zhromaždenia uskutočneného 14.5.2005) a nepreukázali ani vadné doručovanie oznámení o zhromaždeniach konaných 20.5.2005, 2.6.2005, 12.7.2005, 9.12.2005 a 17.1.2006. Okrem toho, ochrany svojich práv sa mohli s úspechom domáhať len zákonom predpokladaným spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z.z. a nie určovacou žalobou (týka sa zhromaždenia konaného 25.8.2005). Prvostupňový súd opodstatnene zamietol aj návrh, ktorým žalobcovia žiadali určiť, že orgány spoločenstva porušili práva žalobcu 1/ ako predsedu spoločenstva riadiť činnosť spoločenstva, konať v jeho mene a podávať návrhy. Zamietajúci výrok rozsudku okresného súdu v odvolaní napadnutej časti (odvolaní nebol dotknutý rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu na uloženie povinnosti krajskému úradu) preto ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Naopak, rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej okresný súd žalobe vyhovel, považoval za nesprávny. Uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol rozsudkom v tejto časti o určovacej žalobe, ktorej predpokladom úspešnosti je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Žalobcovia naliehavý právny záujem na určení, že žalovaný porušil ich vlastnícke práva zúčastňovať sa na správe domu, nepreukázali. Tento zákonný predpoklad nespĺňa ani žalobcami deklarovaný záujem na dodržiavaní zákonov zo strany žalovaného a ani skutočnosť, že v jednom prípade žalovaný nedoručil žalobcom oznámenie o konaní zhromaždenia vlastníkov. Navyše, v konaní nebola preukázaná ani skutočnosť, že žalovaný neumožnil žalobcom do nimi požadovaných dokladov nahliadnúť. Rozsudok súdu prvého stupňa preto v tejto časti zmenil v zmysle § 220 O.s.p. tak, že žalobu zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podali včas dovolanie žalobcovia. Navrhli rozsudok odvolacieho soudu zrušit' v celom rozsahu vo veci samej ako aj v časti o trovách konania. Uviedli, že krajský súd rozhodol nesprávne, keď im nepriznal ochranu vlastníckeho práva zúčastňovať sa na správe domu, hoci ich právo bolo zo strany žalovaného porušené. Sám žalovaný potvrdil, že minimálne na zhromaždenie konané 14.5.2005 im nedoručil oznámenie, hoci sú vlastníckmi (spoluvlastníkmi) bytu v bytovom dome na J. ulici a členmi žalovaného. Tým žalovaný porušil ich právo vyplývajúce z ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. Odvolací súd v súvislosti s porušením ich práva nahliadať do dokumentácie žalovaného, nesprávne posúdil otázku povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti. Vychádzal preto z nesprávneho záveru, podľa ktorého v konaní nebolo preukázané, že žalovaný neumožnil žalobcom do nimi požadovaných dokladov nahliadnuť a teda, že ich právo vyplývajúce z ustanovenia § 11 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z.z. porušené nebolo. Vytýkali odvolaciemu súdu, že nesprávne právne posúdil aj ich právo na doručenie oznámení o konaní zhromaždení vlastníckov. K otázke naliehavého právneho záujmu uviedli, že požadovaný právny záujem vychádza zo samotného vlastníckeho práva, ktoré je chránené medzinárodnými zmluvami, ústavou a zákonmi SR. Sú preto presvedčení, že v konaní pred súdmi nižších stupňov ich naliehavý právny záujem na požadovanom určení bol daný. Vyslovili nesúhlas so zamietnutím ich návrhu na určenie neplatnosti zhromaždení spoločenstva a tiež so zamietnutím ich návrhu na ochranu práva žalobcu 1/ ako predsedu spoločenstva. Keďže žalovaný svojím konaním porušil ich práva, majú oprávnenie sa domáhať vynesenia rozsudku, vo výroku ktorého bude toto porušenie práva konštatované.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie žalobcov nemá oporu v zákone. Navrhol preto ich dovolanie v celom rozsahu zamietnuť.

V posudzovanej veci krajský súd rozhodol formou rozsudku tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti potvrdil a v jeho vyhovujúcej časti vo veci samej zmenil. Keďže z obsahu dovolania žalobcov nevyplýva, že by ním napádali výlučne len niektorý z vyššie uvedených výrokov rozsudku odvolacieho soudu, treba mať za to, že dovolanie žalobcov smeruje proti rozsudku krajského soudu ako celku (žalobcovia žiadali zrušit' rozhodnutie krajského soudu v celom rozsahu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali účastníci konania, skúmal preto prípustnosť dovolania osobitne vo vzťahu k potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu, resp. k jeho zmeňujúcej časti a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je prípustné len v tej jeho časti pokiaľ napáda výrok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

U dovolania žalobcov smerujúceho proti výroku, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti potvrdil, neboli totiž splnené podmienky jeho prípustnosti.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 ods. 2 a ods. 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Preto dovolanie podľa § 238 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejedná sa ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie žalobcov podľa týchto zákonných ustanovení proti tejto časti rozsudku odvolacieho súdu preto nie je prípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z väd uvedených v § 242 ods. 1 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou vadou v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Vady uvedené v tomto ustanovení žalobcovia v dovolaní výslovne nenamietali a ani dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je.

Možno teda uzavrieť, že dovolanie žalobcov týkajúce sa potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu, nie je prípustné.

Ostávalo preto posúdiť opodstatnenosť dovolania žalobcov smerujúceho proti tej časti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu o určenie, že žalovaný (jeho orgány) porušil vlastnícke práva žalobcov a ich práva ako členov tohto spoločenstva, zúčastňovať sa na správe domu, zamietol.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti treba považovať za vecne správny.

Podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby (akou je aj žaloba o určenie, že určité právo žalovaný porušuje) je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Podľa ustálenej judikatúry súdov naliehavý právny záujem o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Spravidla nie je daný tam, kde je možné žalovať priamo na splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b/ O.s.p. Určovacia žaloba nie je teda na mieste tam, kde už došlo k porušeniu žalobcových práv. Výnimočne je prípustná aj vtedy za predpokladu, ak sa ňou odstraňuje spornosť vzťahu účastníkov a predchádza vzniku ďalších sporov, prípadne ak vytvára pevný základ právneho vzťahu medzi nimi.

V posudzovanej veci vyhovením žalobcami uplatnenej žalobe o určenie, že žalovaný porušuje ich práva zúčastňovať sa na správe domu tým, že im nedoručil oznámenia o konaní zhromaždení vlastníkov a že žalobcovi 1/ neumožnil nahliadnuť do príslušných dokladov, by

sa na právnom postavení žalobcov vo vzťahu k žalovanému nič nezmenilo (ich právne postavenie by sa nestalo istejším). Jej vyhovením by nedošlo ani k odstráneniu spornosti vzťahov medzi účastníkmi a ani by sa nepredišlo ďalším možným sporom. Rovnako, ani rozsudok, ktorým by súd určil, že žalovaný porušuje právo žalobcov zúčastňovať sa na správe domu, nevytvára pevný základ právneho vzťahu medzi žalobcami a žalovaným. Ak už bolo právo žalobcov tak, ako to v žalobe tvrdili porušené, ochrany svojich práv a právom chránených záujmov sa mohli (mali) domáhať výlučne žalobou na splnenie povinnosti v zmysle § 80 písm. b/ O.s.p. (o uloženie povinnosti žalovanému umožniť žalobcovi 1/ nahliadať do príslušných dokladov), prípadne podľa § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z.z. Odvolací súd preto dospel k správne záveru, že na strane žalobcov v tejto časti žaloby nie je daný naliehavý právny záujem a teda, že nie je naplnený jeden zo základných predpokladov úspešnosti žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že žalovaný nedoručil žalobcom oznámenie o termíne konania schôdze vlastníkov 14.5.2005 a že žalobcovi 1/ bolo odmietnuté nahliadať do príslušných dokladov.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že žalobcovia napadli dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie nie je postihnuté ani inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol. Pokiaľ ich dovolanie smerovalo proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu, dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože trovy súvisiace s odmenou jeho zástupkyne za vyjadrenie k dovolaniu, nepovažoval za potrebné na účelne bránenie práva, lebo v porovnaní s jej vyjadreniami v základnom konaní, neobsahovali žiadne nové právne významné okolnosti (§ 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. októbra 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová